

[Stegger Nielsen.]

skellige navne: elevernes selvvirksomhed, individuel undervisning, gruppearbejde, emneundervisning, periodelæsning m. m. Noget af dette har man nu altid kendt indenfor skolens gerning, men mere som forsøg i det stille, daglige arbejde af den enkelte lærer og lærerinde, noget, der ikke har taget fast form, og som ikke er blevet almindelig bekendt, men som dog er blevet brugt af den enkelte.

Selve tanken med forsøgsundervisning er selvsagt rigtig. Der skal i alt, hvad der har med livet at gøre, være udvikling og bevægelse, ikke mindst i skolen, som vi jo endda kalder en livets skole. Men det er lige så selvfølgelig efter min mening, at der ikke må gå mode i noget sådant. For megen metodedyrkelse er ikke godt. Jeg tror, det vil være mest tjenligt for formålet, og jeg tror, man kommer det rigtige nærmest, når man hylder det gamle princip, at det er ikke alt nyt, der er godt, og ikke alt gammelt, der er dårligt, at man altså her, som så ofte, skal gå middelvejen, ikke tage det som et enten-eller, men som et både-og og søge at nå frem til en kombination mellem gammelt og nyt. Overdreven forsøgsundervisning kan eventuelt rumme fare for, at det går ud over, hvad jeg vil kalde stoffets helhed, fordi man let kan komme til at specialisere sig for meget, så at det afsnitmæssige, det brudstykkevis af stoffet får for megen plads.

Selvom man altså finder, at forsøgsundervisning i sig selv er berettiget, må man vistnok advare noget imod for megen eksperimentering. Al god undervisning må som grundlag have den elementære, jævnt fremadskridende og opbyggende form. Det gælder selvfølgelig stærkest hovedfagene, men iøvrigt alle fag, og dette almindelige princip vil altid være almenlydigt indenfor alle skoleformer.

Men når dette er sagt, kan det med rette tilføjes, at nye veje og et frisk pust i undervisningen er en yderligere vinding, idet det både vil kunne betyde lettelse i selve arbejdet, yderligere styrkelse af interessen og fremme af selvvirksomheden hos den enkelte elev. Forsøgsundervisningen skal søge efter nye midler i arbejdet, men dog stadig sigte mod det samme mål: en kundskabsmæssigt dygtig, interesseret og karakterstærk ungdom.

Det lovforslag, det høje ting behandler i dette øjeblik, indeholder forslag til den tredje bemyndigelseslov på dette område. Tidligere har gymnasier og realklasser ikke haft videre adgang til forsøgsundervisning, men hvis det foreliggende lovforslag ophøjes

til lov, får de det, idet der i § 1 åbnes mulighed herfor på frivilligt grundlag. Det er klart — det fremgår af § 1, stk. 1 —, at man også har haft øje for den risiko, der kan være ved selve problemet, og man har søgt at dække denne risiko gennem bestemmelsen i slutningen af stk. 1, hvori det hedder, at de pågældende bestemmelser angående undervisningens ordening ikke må have til følge, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende forringes.

En yderligere betryggelse ligger der deri, at det er ministeriet, der skal godkende dispensationen. Jeg har forstået bemærkningerne til lovforslaget således, at der ikke vil kunne åbnes mulighed for særlige forsøgsskoler, men at forsøgene skal foregå indenfor de bestående skoler og under kontrol af de sædvanlige tilsynsorganer, ligesom det heller ikke er meningen at afkorte skoletiden for de tre gymnasieklassers og realklassens vedkommende. Hvad tilsynet angår, er det altså ikke meningen — således har jeg forstået det, og det ærede medlem hr. H. P. Johansen var også inde derpå og stillede spørgsmål i så henseende —, at tilsynsmyndigheden skal underlægges en kommission bistået af en konsulent som foreslået af lærerorganisationerne. Jeg finder det rigtigt, at man nu går frem mere i det stille på dette område.

Dispensationen gives — og her bruges udtrykket: indtil videre. Også dette finder jeg heldigt, idet erfaringerne først til sin tid kan fastslå værdien af de opnåede resultater, så at man kan klargøre sig, om ordningen bør være permanent eller ikke. De stedlige skolemyndigheders stilling til dispensation vedrørende forsøgsundervisningen er fastsat i § 1, stk. 2; hvor det drejer sig om en kommunal eksamensskole, forelægges dispensationsbegæring ministeriet af vedkommende stedlige skolemyndigheder, ledsaget af en erklæring om disses stilling til sagen. Som det fremgår af bemærkningerne, er det skolens leder, der har indstillingsretten, hvis det drejer sig om statskoler og private skoler. Jeg finder, at det er gode og rigtige bestemmelser, og at lovforslaget i det hele taget viderefører linien fra de to tidligere bemyndigelseslove, nu overført på gymnasiet og realklassen. Det skaber en mulighed, som jeg synes er berettiget, for at finde nye veje i undervisningen til gavn for skolens gerning. Jeg påskønner, at lovforslaget i sin udformning er holdt — som jeg vil kalde det — på det jævne.